

P. Venoson Š. K. Harmonski

(pojave ujel: Peter Rezman)

Pojàvi

Prilika o dolžnosti preživljanja med starši in otroki

(v štirih slikah)

Osebe

Šmaja – Venova mama

Kneja – Venova mama

Veno – ata Venota Venosona

Veno Venoson – vnuk Šmaje in Kneje

ToneTine Superangel – super (TTS) angel varuh Antona Martina Slomška

Naravni pojav nenaravnega pojava

Slika prva, prvi paragraf (§1):

Starši morajo preživljati svoje otroke do polnoletnosti, tako da v skladu s svojimi sposobnostmi in zmožnostmi zagotovijo življenjske razmere, potrebne za otrokov razvoj. Starši morajo preživljati svojega otroka tudi po polnoletnosti, če ima status dijaka in ni zaposlen ter ni vpisan v evidenco brezposelnih oseb, in sicer le do prvega zaključka srednješolskega izobraževanja. Dolžnost preživljanja traja najdlje do otrokovega dopolnjenega 26. leta starosti.

Čas dogajanja: Mesec ljubezni, mesec maj, skoraj sedaj leta 2010 po Kristusu.

Kraj dogajanja: Naravni park - Triglavski narodni park

Kočica na vrhu zadnje vzpetine k slapu Savice, od koder se spusti skalnata steza proti tolmunu, ki ga je izdolbel slap. Bistra zelena voda vabi, da bi zajeli v prgišče in ponesli k ustom.

V kočici sedita Šmaja in Kneja z Venotom, ki ga pestujeta in od daleč so videti kot naravna božja družinica pred krstom. Od blizu pa so videti bolj nenaravno. Vsenaokrog, v hladnem prčšču slapa plava angel varuh ToneTine S.

TONETINE SUPERANGEL

Je ves čas prisoten povsod in šepeta.

Naj bi grozdje lepo zorilo, se mora vinograd skrbno čuvati. Naj bi otroci čedno odrasli, se morajo pridno varovati zunanjih sovražnikov. To so pogosto straši sami, ki otroke pohujšajo s preklinjanjem, kreganjem in pretepanjem med sabo, škripanjem zakonske postelje.

ŠMAJA

Gleda zaskrbljeno iz kočice in vleče na ušesa.

Kaj je to? Si slišala?

KNEJA

Se smehlja sinku v naročju.

Nič ne slišim.

Ga boš malo podojila?

ŠMAJA

Bom.

Vzame sinka v naročje in ga stisne k prsim.

VENO

Sesa mleko iz Šmajine dojke.

TONETINE SUPERANGEL

Je ves čas prisoten povsod in šepeta.

Oh, očeti in matere, varujte ognja – varujte greha svoje otroke, varujte jih nenaravne družine. Varuške rade otrokom prazne basni pravijo, jih strašijo in krive vere učé. Pesterne jih rade k sebi jemljejo in nečistaga naslajanja vadijo, razuzdani hlapci in dekline jih pohujšajo!

Oh, očeti in matere, čujte!

ŠMAJA

Prestrašena stiska sinka na prsa.

Slišiš 'neja...!?

KNEJA

Se nagne daleč nazaj, skozi odprtino kočice in gleda radovedno v zrak. Vodni prš ji navlaži lice.

Nič ne slišim, 'maja.
Greva... dežuje.

ŠMAJA

To ni dež. To je samo slap.

KNEJA

Ja. Slap Savice!

TONETINE SUPERANGEL

Je ves čas prisoten povsod in šepeta.

Varujte otroke slabih tovarišij. Se otroci pretepajo, skrivajo in igrajo, se goli kopajo in sami živino pasejo, hitro se grdobe privadijo. Ena grintava ovca celo čredo zaleze; slabe tovarišije pošteno vedenje pohujšajo.

Zanikrnost staršev, ki dajo otroke obojega spola v eno ležišče ležati ali jih celo v svojo zakonsko posteljo jemljejo, jih pustijo gole hoditi, se v samoti po kotih potikati... je slana cvetje pomorila, prida sadja ne bo; tako otroci sramežljivosti ne občutijo!

Ako beseda ne pomaga, naj šiba pripomore. Blagor otrokom, ki jih starši tepó; ne bodo jih tuja vrata po petah tolkla.

ŠMAJA

Se sunkovito dvigne in se zaskrbljeno ozira naokrog.

Gremo, tu je nekaj v zraku.

KNEJA

Ja. Gremo. Res je nekaj v zraku... Dež!

Se veselo nasmeji.

ŠMAJA, KNEJA, VENO

Odidejo

TONETINE SUPERANGEL

Ostane še naprej v zraku.

Nenaravni pojav naravnega pojava

Slika druga, drugi paragraf (§2):

Dolžnost preživljanja po otrokovem 18. letu in do dopolnjenega 26. leta starosti, če je otrok sklenil zakonsko zvezo ali živi v zunajzakonski skupnosti, je dolžnost staršev le, če ga ne more preživljati zakonec ali zunajzakonski partner. Kadar starši ne preživljajo otroka v svojem gospodinjstvu, morajo k njegovemu preživljanju prispevati preživnino v mesečnem znesku.

Čas dogajanja: 18 let po letu 2010 po Kristusu.

Kraj dogajanja: Naravni park – Škocjanske jame.

Na Cerkvonikovem mostu, ki se pne nad štirideset metrsko podzemeljsko sotesko Reke.

Temna globočina podzemeljskega kanjona Reke skrivnostno vabi pogled.

Na Cerkvonikovem mostu trojica, Kneja, Šmaja in Venó slonijo in strmijo v globočino, kjer na dnu šumlja voda in se nad njo dviga meglica, in vse naokoli nekaj miglja in se svetlika – to je angel varuh ToneTine S.

ŠMAJA, KNEJA, VENO

Slonijo in molčijo.

Dolgo.

Dolgo.

ŠMAJA

Čez čas.

Ja... kaj pa šola?

VENO

Čez čas.

Ne vem. Najprej se bom oženil, potem bom pa videl. Najbrž se bom...

Molk.

Čez čas.

... vpisal.

TONETINE SUPERANGEL

Je ves čas prisoten povsod in šepeta.

Šiba strahovalka hudobijo otroku iz srca spodi, pa se ne sme za tramom posušiti, zakaj suha šiba se rada zlomi in malo pomaga. Ona mora za potrebo péti, toda modro in po pameti. Ne prizanašaj svojemu otroku, da bi mu strahu ne dal. Ako ga s šibo udariš, ne bo umrl. Ako ga s šibo tepeš, njegovo dušo pekla rešiš. Kdor s šibo prizanaša, svojega otroka sovraži, kdor ga ljubi, ga vedno v strahu ima!

KNEJA

Šmaji.

Kaj praviš...? Ne vem, če bi to pomagalo...

ŠMAJA

Nič nisem rekla.

KNEJA

Se ozira po jami.

Nato se zopet nasloni čez ograjo in prazno strmi v brezno.

Oženil?

ŠMAJA

Naslonjena čez ograjo prazno strmi v brezno.

Pri osemnajstih?

VENO

Ja...

KNEJA in ŠMAJA

To res ni naravno.

TONETINE SUPERANGEL

Je ves čas prisoten povsod in šepeta.

Ah, vi očetje in matere, ki tako slabo pazite na verstvo in pošteno obnašanje pri svojih otrocih, ki tavate okrog pijani krive svobode ter sami dajete mladini slabe zglede, pomislite vendar na konec takšnega ravnanja! Kri vaših otrok vas bo nekoč tožila pred sodnim stolom božjim.

KNEJA

Se sumničavo ozira naokoli.

Pojdimo.

ŠMAJA, KNEJA, VENO

Odidejo

TONETINE SUPERANGEL

Še naprej vsepovsod miglja in se svetlika.

Naravnani pojav nenaravnega pojava

Naslednja slika, tretji paragraf (§3)

Državni organi, organi samoupravnih lokalnih skupnosti, nosilci javnih pooblastil, izvajalci javnih služb in nevladne organizacije, ki pri svojem delu izvedo za okolščine, na podlagi katerih je mogoče sklepati na ogroženost otroka, so dolžni o tem takoj obvestiti pristojni center za socialno delo ali sodišče.

Čas dogajanja: 26 let po letu 2010 po Kristusu

Kraj dogajanja: Naravni park – Logarska dolina.

Na vrhu vzpetine, v vznožju slapa Rinke se desno v strmino pnejo stopnice proti razgledni koči, imenovani »orlovo gnezdo«, levo, čez »brv«, pod slapom preči pot proti Okrešlju odtok slapa. Brzice komaj rojene Savinje same vabijo zajeti vodo v prgišče dlani.

Na spodnjih stopnicah proti orlovemu gnezdu, sedita Šmaja in Kneja. Veno nese novorojenca Vena Venosona, vnuka Kneje in Šmaje, preko brvi, in zavije proti vznožja slapa. Vse naokrog brvi in vznožja slapa je ovito v hladen pršec vodnih kapljic, v katerih plava in migeta angel varuh ToneTine S.

KNEJA

Sede, z lakti na kolenih, z obema rokama podpira glavo in zasanjano gleda v vrh slapa. Kot midve takrat, se spomniš, sva njega nesli po slap. Savice. Se spomniš?

ŠMAJA

S prekrižanima rokama na prsih, mrkega pogleda z glavo namigne proti Venu. Pa ne h krstu. Kot on!

KNEJA

Sede, z lakti na kolenih, z obema rokama podpira glavo in zasanjano gleda v vrh slapa. In pršilo je. Prav tako kot tukaj.

ŠMAJA

S prekrižanima rokama na prsih, mrkega pogleda z glavo namigne proti Venu. Ogroža ga... samo, kaj naj? Zdaj je star 26 let...

TONETINE SUPERANGEL

Jim šepeta v uho.

Mladini so odvzeli najbolj goreče učenike in odgojitelje. Na vso moč si prizadevajo, da bi odtrgali šolo od cerkve, katero bi radi spravili ob ves vpliv na vzgojo ter ji žile podvezali.

KNEJA

Si z mezincem čisti uho.

Uf.. me je zarsbelo.

ŠMAJA

Dela veter z dlanmi, kot bi muhe odganjala od ušes.

VENO

Pod slapom namoči prste v ledeno hladno vodo in s tremi vlažnimi srednjimi prsti trikrat potegne preko čela Vena Venosona v njegovem naročju.

TONETINE SUPERANGEL

Nevidno plava in migeta proti vrhu slapa Rinke.

Ta skrivna družba zagovarja in razširja najzlobnejša načela po vsej Evropi z besedo in dejanjem, in to z izredno previdnostjo in neutrudno delavnostjo pod krinko svobode. Posluhuje se raznih tiskovin, najrajši židovskih časopisov, v katerih duhovnike, cerkev, samega boga in vse, kar je svetega, najgrje zasramujejo, mladino z nespodobnimi slikami pačijo in kvarijo in tako ljudstvu vse spoštovanje do vere in poštenosti iz srca trgajo.

V tistem primegata do vrha slapa Rinke, vse se prične močno razsvetljevati in v žarki svetlobi in bleščavi se kmalu ne vidi ničesar več.

Nenaravnani pojav naravnega pojava

Slika zadnja, četrti paragraf (§4)

Polnoletni otrok mora po svojih zmožnostih preživljati starše, če ti nimajo dovolj sredstev za življenje in si jih ne morejo pridobiti. Polnoletnemu otroku ni treba preživljati tistega od staršev, ki iz neupravičenih razlogov ni izpolnjeval preživninskih obveznosti do njega.

Čas dogajanja: 18 let po letu 2036 po Kristusu

Kraj dogajanja: Naravni park – Sečoveljske soline.

Vse je poplavljeno. V 44-tih letih se je morje dvignilo za dva metra, torej več in hitreje, kot so leta 2010 napovedovali nekateri klimatologi. Soline so poplavljene v celoti. Tudi portoroško letališče. Iz vode gleda samo še letališki stolp. Slokro zalvalo, kot so po združitvi sosednjih držav preimenovali Piranski zaliv oziroma Savudrijsko valo, se po dolini Dragonje zajeda daleč v Istro.

Mimo stolpa, po oljno mirni gladini počasi drsi čoln na vesla. Venosin vesla in gleda v dno čolna. Na krmi sedita njegovi babici Šmaja in Kneja in gledata preko zaliva. Temna voda pod čolnom vabi, da spuščeni babičini roki, vsaka na svoji strani čolna, režeta vodo ob krmi.

KNEJA

Heh,... spominjam se, kako sem se nekoč smejala, eee, kako se mu je že reklo? Kvinton, ja, ... je rekel... kvinton...

ŠMAJA

Kvinton je bilo ene vrste vina. Z divjih trsov... na Štajerskem...

KNEJA

Kvinton ja,... je rekel, da bo tole vse poplavljeno. In je res.

VENO VENOSON

Molče in počasi vesla naprej.

TONETINE SUPERANGEL

Čofotajoče šepeta izpod čolna.

Dnevi našega življenja so prazne strani velikih knjig, ki nam jih je bog za popisati dal s črkami dobrih del. Vsak dan življenja je ena stran, vsaka ura odstavek, vsaka minuta črka. Ni nam dovoljeno niti eno stran iz te bukve tekočega časa iztrgati, tudi ne vemo, koliko strani še popisali bomo? Lahko je današnji dan poslednja stran, na katero bo smrt konec napisala.

ŠMAJA

Se nagiba s čolna, z dlanjo si pomaga vleči na ušesa, kaj čofotajoče šepeta iz vode.

KNEJA

In zdaj, če ne bo penzije, ko je šle vse pod vodo, ne samo soline! Vsa država...

VENO VENOSON

Vesla in počasi, preudarno reče.

Bom pa jaz nekaj prispeval... od socialne podpore.

KNEJA

Nič ne bo. Ne penzije, ne socialke! Država je fuč!

ŠMAJA

Po zakonu bi moral Veno poskrbeti za naju.

KNEJA

Ko je država fuč, so tudi zakoni fuč!

ŠMAJA

Kaj pa zakoni narave? Naravno je....

KNEJA

Molči in gleda čez zaliv.

VENO VENOSON

Tiho in počasi vesla.

TONETINE SUPERANGEL

Čofotajoče šepeta izpod čolna.

Bukev nikoli kupiti, katerih ne poznaš. Imena čedna imajo, tudi sveta imena imajo, pa pod rožo strupen kača leži. Otroka ne boš v štacuno pošiljal, kateri blaga na pozná, ampak zastopnega moža ali ženo. Pokaj bi pa tudi za bukve denarja potrošil, katerih še nisi bral. Prašaj poprej kakor kupiš, svojega spovednika ali domačega fajmoštra, ali bi bukve nakupa vredne bile. Vselej bolje manj knjig – pa toliko boljše imeti, kakor knjižic preveč, hasna pa malo.

ŠMAJA

Se nagiba s čolna, z dlanjo si pomaga vleči na ušesa, kaj čofotajoče šepeta iz vode.

KNEJA

Se udari z dlanjo po čelu.

Klinton!

Klinton, ne kvinton.

Vesla z mehkim šumljanjem preglasijo čofotajoče šepetanje izpod čolna.

Barčica oddrsi po obzorju.